

Justis- og beredskapsdepartementet

Oslo 29. november 2019

Høringsvar om NOU 2019: 5 – Lov om saksbehandlingen i offentlig forvaltning

SAFO er en paraplyorganisasjon for Norges Handikapforbund (NHF), Norsk Forbund for Utviklingshemmede (NFU) og Foreningen Norges Døvblinde (FNDB). SAFO arbeider for likestilling og likeverd for mennesker med funksjonsnedsettelse, med lik rett til deltagelse i samfunnet.

SAFO arbeider for at Funksjonshemmedekonvensjonen (CRPD) som Norge har ratifisert, blir realisert i praksis.

Innledning.

Det er stor forskjell i hvordan kommunene forholder seg til nasjonal lov. Dette er blant annet kritisert av FNs spesialrapportør for CRPD. Regjeringen har også erkjent kommunale forskjeller, gjennom blant annet å starte prøveprosjekt hvor staten skal finansiere de helse- og omsorgstjenestene som kommunen utfører. Prosjektet er nå tenkt utvidet.

Store avvik og forskjellsbehandling tilsier at staten må beholde sin myndighet som klageorgan.

SAFO ønsker å gi innspill på følgende forslag i NOUen:

1. § 60 Klageinstansens behandling av klagesaken
2. § X Sakskostnader etter klage

1. § 60 Klageinstansens behandling av klagesaken.

Om overprøving

SAFO mener terskelen for å overprøve det kommunale frie skjønn er alt for høy i dag.

Vi mener at den terskelen må senkes, og at man går tilbake til tidligere lovs ordlyd om å legge vekt på hensynet til det kommunale selvstyret. Begrepet «stor vekt» er alt for høy terskel, og det kan gå utover både enkeltmennesket og nasjonale mål.

I utredningen blir det framhevet at hensynet til parten tilsier at det bør være mulig å få en ny vurdering av de skjønnsmessige sidene av et vedtak, selv om det er lovlig.

SAFO støtter forslaget om at klageinstansen fortsatt skal ha full prøvingsrett uten hensyn til det kommunale selvstyret når det gjelder prøving av kommunens faktumvurdering og lovanvendelse.

Organisatorisk plassering

Utredningen fremhever viktigheten av at klageinstansen har en organisatorisk plassering som gir den tilstrekkelig distanse til underinstansen.

SAFO mener at dette er av helt avgjørende betydning for å få en reell to-instansbehandling av en sak. Vi forutsetter at departementet i det videre lovarbeidet sørger for at dette kommer tydelig frem av loven.

2. § X Sakskostnader etter klage

Utvalgets flertall foreslår at forvaltningsloven ikke lenger skal gi rett til dekning av sakskostnader. Flertallet mener også det vil være mer målrettet å styrke den frie rettshjelpsordningen i velferdssaker for å sikre at parter med svak økonomi faktisk oppnår rettighetene sine, enn å yte sakskostnader til en ressurssterk part som har nådd fram med sin klage.

For en enkeltperson krever det mye å stå i kampen mot en offentlig myndighet. Mange har ikke den personlige ressursen til dette.

Vi støtter mindretallets forslag om at en ny § X (gammel 36) som gjelder retten til dekning av saksomkostninger, bør videreføres og utvides til å gjelde både de tilfellene klageinstansen endrer et vedtak til gunst for en part, og når vedtaket oppheves.

I NOU 2019:5 er det uttalt at krav om å få dekket advokatkostnader eventuelt kan inndrives ved saksanlegg for domstolene, etter alminnelige erstatningsregler.

SAFO mener dette er et meget dårlig argument for å fjerne dagens regel. Det er en alt for stor personlig og økonomisk kostnad for den private part å skulle ta en sak til rettsapparatet.

I saker som gjelder helt grunnleggende rettigheter innenfor velferdsretten har mange hatt lange og tunge kamper mot kommunen, i tillegg til en krevende omsorgssituasjon eller egen funksjonsnedsettelse. Å ta en sak for domstolen, mener vi kun er en teoretisk mulighet for den private part.

SAFO viser for øvrig til Norsk Forbund for Utviklingshemmedes høringsuttalelse, som vi støtter.

Med hilsen
Samarbeidsforumet av funksjonshemmedes organisasjoner - SAFO

Vigdis Endal
Daglig leder